

משולחן המחקר: ניסויים באבוקדו

ע"פ פרוטוקולי גידול שפותחו במו"פ כולל ריסוסים במעכבים באביב ובקיץ וכן גיזומים באביב ובקיץ. הטיפולים:

1. עם חוצצים 40 ס"מ מהגזה + 4 שורות טפטוף אל נגר.
 2. בלי חוצצים.
- החלקה נמדדו היבול והתפלגות גודל פרי.

תוצאות עונת 2009-10 הראו הבדל גדול בין הטיפולים גם ביבול הכללי לדונם וגם באחוז הפרי הגדול (גודל $=16$ או 250 גר') (איור 1). הקטנת היבול בעצים עם חוצצים היתה ב-42% לעומת עצי הביקורת (ללא חוצצים). למרות שהתקבלה הפחתה גדולה ביבול בעצים עם החוצצים, גם אחוז הפרי הגדול ירד באופן דרמטי (ב-17.5%). למרות התוצאות שהתקבלו בעונה החולפת, הניסוי ימשך לעונה נוספת.

הקטנה של הזדקנות של הפרי בזן ארד.

הזן ארד הוא אחד הזנים שנוצרו בישראל בשנות ה-90 מתכנית ההשבה באבוקדו. כיום הוא מהווה כ-7% מענף האבוקדו בארץ. עונת הקטיף נמשכת מינואר עד אפריל. אחת הבעיות בזן זה היא תהליך ההזדקנות המוקדמת של חלק מהפירות שעל העץ, תהליך המעודד נשירת פירות מאסיבית לפני תחילת הקטיף. מטרת מחקר זה היא צמצום משמעותי של תופעת ההזדקנות המוקדמת שנראית בחלק מהפירות בזן זה ביכול לגרום להפחתה ברווחיות של הזן הזה.

הניסוי הוא פקטוראלי עם בלוקים באקראי. ומתבצע בחלקה ארד במטע אבוקדו של קיבוץ בית זרע. ניתן בנזיל אדניו בשלושה מועדים ושלושה ריכוזים (20, 40, 100 ח.מ) וג'יברלין בשלושה מועדים ושלושה ריכוזים (20, 40, 100 ח.מ).

אחוז החומר היבש בפרי האבוקדו הוא אחד הפרמטרים החשובים ביותר בקביעת בשלות הפרי וקביעת מועד הקטיף. תכולת חומר יבש גבוהה יותר מעידה על פרי בשל יותר. בהשוואת אחוז החומר היבש בין הטיפולים השונים, לפרי שרוסס בג'יברלין 100 ח"מ היתה התכולה הנמוכה ביותר של חומר יבש, דבר שמצביע על עיכוב בתהליך ההבשלה, אולם ההבדל בין טיפול זה לבין הביקורת לא היה מובהק.

בעצים שרוססו ב-100 ח"מ ג'יברלין היה גם היבול הכללי הגבוה ביותר מבין הטיפולים. הבדל זה לא היה מובהק, אך עדיין הוא היה ב-20% גבוה מהביקורת

בזמן הקטיף הוששו פגעי הזדקנות בפרי בין הטיפולים. טיפול ה-100 ח"מ ג'יברלין היה בין הטיפולים בהם אחוז הפירות הפגועים היה הנמוך ביותר

גיזום צד אחד באבוקדו בחלקות מודל נרחבות

גיזום צד אחד של השורות במטע אבוקדו הוכח בעבר כדרך לפתיחת המטע, לחידוש יובנליות של העצים וזאת מבלי לפגוע ביבול באופן משמעותי. בשנת 2006 ובשנת 2007 נגזמו כל זני האבוקדו במשק בכפר הנשיא בצידים האחד. זהו ניסוי רב שנתי שבו מושווית שיטת הגיזום בצד אחד לעומת שיטות הגיזום המקובלות עד כה לשם פתיחת המטע לאור. הניסוי נמשך השנה (2009), בזן האס ופינקרטון בלבד. הגיזום נעשה לפי התכנית. במהלך הניסוי נמדדו היבול והתפלגות גודל פרי.

בין השנים 2006 ו-2010 נערכה השוואה בין גיזום מכני לגיזום משקי במטע אבוקדו בכפר הנשיא. ההשוואה נערכה בשתי חלקות. בחלקה אחת העצים נטועים בכיוון מזרח-מערב ובחלקה שנייה בכיוון צפון-דרום. במשך 4 שנות הניסוי לא נמצאו הבדלים מובהקים באף אחד מהמדדים שנבדקו ('יבול כללי/ד', 'יבול/ד' פרי גדול ואחוזי הפרי הגדול) בשתי החלקות. אולם, בחלקה 1 (נטיעה מזרח-מערב) בטיפול הביקורת נראתה ירידה ברורה באחוזי הפרי הגדול וביבול הפרי הגדול לדונם. מגמה דומה, אך פחות משמעותית, נראתה גם בחלקה 2.

הגיזום המכני הוכח כשיטה מאוד יעילה לבקרת הצימוח וכן להשפעה על יבול מסחרי טוב, הן מבחינת הכמות והן מבחינת איכות הפרי (שיפור גודל הפרי). שיטת גיזום זו מספקת גם פיתרון טוב לבעיית זמינות ו/או עלות כוח העבודה. הירידה המשמעותית בזמן הגיזום בטיפול המכני מאפשרת למגדלים להשתמש במשאבי הזמן הנותרים ובכוח העבודה העודף לעבודות משקיות אחרות החופפות לזמן עונת הגיזום. כתוצאה מכך גיזום מכני מומלץ ביותר למטעי הפינקרטון בתנאי עמק החולה

שם התכנית: הגבלת שורשים- מטע צעיר ארד ואטינגר בגינוסר (חלקות מודל).

הגבלת שורשים מאפשרת ירידה בגודל העץ מבלי לפגוע בחיוביותו. כמו כן תודות לשטח המוגבל של השורשים – ניתן להשקות את מלוא נפח השורשים במשך כל השנה וזהו יתרון ע"פ השיטות הקיימות שבהן חלק ממערכות השורשים לא מושקה במהלך הסתיו והאביב.

הניסוי נערך במטע האבוקדו של קיבוץ גינוסר ניטע ב-2002. בחלקה מותקנים דנדרומטרים והשקייה מיטבית נעשית על פי הקריאות שמתקבלות מהם בכל יום. המטע מקבל טיפול

עורך ראשי

דר' דוד כהן

עריכה ועיצוב

זמיר עשור

מערכת

אלקנה בן ישר, מנשה כהן, שלומי כפיר, איריס אדרי.

כתובת המערכת

בית מיג"ל, א.ת. דרומי קרית שמונה

מרכז מידע:

mop-zafon.org.il

דואר אלקטרוני

iris@migal.co.il